

Min fars rejsebrev:

(fortsat fra Rusland):

Da vi den næste morgen kl. 05 steg på toget til Mongoliet, fik vi en lille overraskelse, idet vores kupeer var optaget af en flok mongolske handelsfolk, der var på vej hjem med indkøb fra Moskva. Noget søvndrukne rykkede de dog ud med en del af deres store mængder af varer, der omfattede lige fra hygiejnebind, læderstøvler og bikinier til sække med kartofler og medicin. Det blev en særdeles interessant tur, hvor alle disse pakker konstant blev flyttet rundt (ikke mindst lige før vi kom til grænsekontrollen), og vi fik et godt forhold til Big Mama, som åbenbart var en slags boss for de mange handelskvinder, og som også sørgede for, at de stod ud ved stationerne for at lave forretninger med de lokale i de 10-20 min toget holdt ved stationerne. Der var god tid til at kommunikere på vore begrænsede ordforråd, for toget holdt ikke mindre end 11 timer ved grænsekontrollen - vel at mærke i omkring 35 graders varme og med lukket dør til toilettet (der her stadig har direkte udløb).

Men så - tidligt næste morgen - begyndte det store eventyr. På stationen blev vi afhentet af en lokal guide og vi kørte så et par timer ud på den mongolske steppe. Vejene var i bedste fald et hjulspor med store huller, flodlejer med og uden vand blev krydset, og vi kom forbi flere af nomadernes boliger, de såkaldte ger - et rundt telt, ca. 6m diameter, der forenklet består af et træstativ beklædt med et tykt filtæppe og en udvendig bomuldsdug. En genial konstruktion, som holder varmen ude om sommeren og kulden - ned til minus 40-50 grader - om vinteren.

Vi mødte allerede vores vært, da han kom galoperende med 3 heste, der var under optræning til det vilde ridt: Jo mere støv hestene hvirvler op, jo mere held har rytteren. Han er 25 år, én af 5 børn, og bor i en ger sammen med lillesøsteren, der står for husholdningen. Hun bliver dog sikkert snart gift, da hun er en sund, kraftig pige med røde kinder - og så står hun op hver morgen kl 05 for at strigle filt af gederne, samlet tørrede kokager til at varme morgen teen (halvt vand fra et jordhul og halvt mælk + lidt salt). Dagen slutter for hende - efter aftensmaden - med at malke kørne, hvilket er et helt specielt job, da kalvene både skal holdes væk, men også have nogle sut ind i mellem malkningen. Det tørre græs giver ikke megen næring, så det er nødvendigt at "dele" modernemælken, så både kalv og mennesker får deres andel.

Vi blev som det første budt på te, og blev alle overrasket over den hyggelige og hjemlige indretning af deres ger. Der var 3 farvestrålende kommoder, hvor der stod/hang billeder af familie og forfædre, små pyntegenstande, præmier fra hestevæddeløbskonkurrencer og væggen viet til Buddha med figurer, billeder, lys og røgelse. På gulvet var der hjemmevævede uldtæpper og et lille bord, hvor vi sad omkring på gulvet eller på små skamler. Sengen til højre er til kvinden i huset og mandens er til venstre - en "rigtig" seng med en solid træbund, et filtunderlag og et tykt vævet tæppe, som jeg i vores ger sov ovenpå (for at gøre lejer en smule blødere), men som om vinteren ligger øverst over de tunge uldtæpper.

Under vort besøg var der omkring +30 graders varme, men filten, der går hele vejen rundt om og op over ger'en, beskytter lige så godt mod varme som mod kulde - vi skulle blot sørge for at lave et par luftåbninger i siden, så var der for det meste meget behageligt.

Vi spiste sammen med familien og samme mad. Første aften var det en slags pandekage skåret i strimler - de traditionelle kinesiske nudler, som Marco Polo i 1200 tallet introducerede i Italien som spaghetti - kogt i en suppe med lidt grøntsager og tørret kød fra snoren inde i ger'en, hvor der hele tiden hænger nogle kødstykker til tørring. Bagefter igen skåle med mælkete, som vi kom til at holde af. Der er intet koldt drikkevand, men teen slukker tørsten godt - og nomaderne har formentlig aldrig prøvet at drikke almindeligt koldt vand, da vandhullerne ikke så helt rene ud. Lidt underligt for mig, der til daglig har drukket den første liter vand inden kl. 08. "Badeværelset" var en

plastflaske uden bund, der med låget nedad hang på en pæl, så man ved at linde låget en smule kunne få lidt vand ud til at væde tandbørsten og få søvnen ud af øjnene. Toilettet var lidt nede ad de nærmeste skråning, så man var ude af syne fra ger'en.

Så kom faren på besøg, iklædt en tyk filtfrakke, høj hat og skærf om livet. Sønnen overlod ham pligtskyldig hæderspladsen bagerst i ger'en overfor døråbningen, og så blev der hilset og budt mongolsk tobak rundt. Det er en fin lille glasflaske, og når man snuser til den, får man lidt tobaksstøv op i næsen - og det blev begejstret hilst som tegn på et vellykket snif, da jeg bagefter leverede et højlydt nys.

I vort område lå der flere andre ger med 3-4 km afstand, og senere samledes ryttere fra området. Der blev lagt pæne vævede tæpper ud på sandet, stillet skåle frem med små brød og tørret yougurt - hårde som sten - og naturligvis delt mælkete rundt. Vodkaflaskerne kom også frem, og der blev hældt op i halvstore skåle med nogle cl, men som vi dog hver især kunne nøjes med at sippe af og lade gå videre til sidemanden. Imens red drenge på 8-12 år i en rundkreds om os samtidig med at de sang. Der er mange overtroiske ceremonier knyttet til livet blandt nomaderne - formentlig overleveringer fra deres ældgamle kultur samt efterfølgende religiøse påvirkninger.

Om aftenen blev vi inviteret på visit hos en nabofamilie, hvor vi blev budt på en meget velsmagende frisklavet yougurt - og hvor fløden bestemt ikke var skummet fra...

Et stykke nede i dalen var der en lille bæk, og selvom yakokserne og de andre dyr også brugte den til deres toilette, blev det hurtigt del af vor daglige rutine at få støvet skyllet af i det friske vand.

Det er netop nu tiden for den årlige mongolske Nadaam-festival, hvor der over hele landet konkurreres i nationalsportsgrenene brydning, hestevæddeløb og bueskydning. Vi kom forbi en landsby, hvor vi så de lokale udkæmpe nogle drabelige brydekampe. Det startede meget pænt, hvor kombattanterne i valsende chimpansegang/løb præsenterede sig for dommerne. Tilfældigvis var vores "far" med ved den overdækkede dommerbænk, hvor vi også nød godt af serveringen af gæret hoppemælk og mongolsk tobak. Disse bryderkraftkarle skulle forsøge at vælte modstanderen ned på jorden, men trods mange kneb var det slet ikke så let. Taberen måtte derefter løsne rebet om brystet, som tegn på overgivelse, medens vinderen fik en lille spidshjelm og kunne gøre nok et par dansetrin foran dommerne og de mange tilskuere, hvoraf en stor del sad til hest udenfor ringsiden. Derefter drøede alle lidt længere op ad bakkesiden, hvor nogle soldater med reb holdt en opløbsbane fri til de ryttere, der tidligere på dagen var startet 20 km længere ude. Solen brændte, der var vel 35 grader i den sparsomme skygge, og bortset fra de første ryttere, der kom flot i mål, var der flere af de udmattede heste, der måtte trækkes de sidste meter for at slæbe sig over målstregen. Drengene, der red dem, var ikke mindre udmattede, da de ikke havde spist i 3 dage forud for konkurrencen, for på den måde at veje mindst muligt. Det viste sig, at vinderens hest tilhørte vores "bror" og blev redet af den dreng, der var forsanger ved vodka-ceremonien 2 dage forinden. Overtro eller ej .. så nu får vores "bror" nok endnu en motorcykel i præmie, udover den flotte røde maskine, som han tidligere har vundet.

Mætte af indtryk og af de dejlige lammekødspiroger, vi stoppede os med på kamppladsen, kørte vi ind til vort hotel i hovedstaden Ulaan Baatar. Til værelser med badeværelse, varmt og koldt vand - og ikke langt til en beværtning med kolde øl.

Faktisk var den første spændende restaurant, vi kom forbi, koreansk. Det kunne vi ikke stå for, så inden længe var bordet dækket med en halv snes små tallerkener med lækre forretter - og store koreanske øl. Derefter kom den helt suveræne hovedret, bulgogi, som er strimlet mørt marineret oksekød i en kraftig sauce med masser af hvidløg - mums.

Næste dags togtur var både varm og støvet - +37 grader på termometeret i toggangen - og helst ingen åbne vinduer, da støvet fra Gobi ørkenen hurtigt lægger et lag overalt og sætter sig i hals, øjne og næse.

Men nu er vi i Beijing, har fået støvet skyllet af - også af halsen
- og er klar til nye oplevelser..